28 Οκτωβρίου 1940

Ο πόλεμος στην Αλβανία

Οι ιταλικές προκλήσεις εναντίον της Ελλάδας λιγόστεψαν μετά τον τορπιλισμό της Έλλης στην Τήνο (*βλ.15.8.1940*). Ο Χίτλερ δυσφορούσε. Και δυσφορούσε, επειδή ήθελε να ρίξει όλο το βάρος στη μάχη της Αγγλίας (*βλ. 8.8.1940*), ενώ για τα Βαλκάνια σχεδίαζε συνολική ρύθμιση. Ο Μουσολίνι δεν μπορούσε να παραβλέψει τον βόρειο εταίρο, πολύ περισσότερο, που, για τις 27 Σεπτεμβρίου, προγραμματιζόταν (και πραγματοποιήθηκε) η υπογραφή του τριμερούς συμφώνου ανάμεσα στη Γερμανία, την Ιταλία και την Ιαπωνία. Οπωσδήποτε, στον στρατηγό Βισκόντι Πράσκα είχαν δοθεί εντολές να επεξεργαστεί ένα σχέδιο εισβολής στην Ελλάδα. Και είχαν μεταφερθεί στην Αλβανία 30.000 άνδρες.

Στις 4 Οκτωβρίου, ο Χίτλερ κι ο Μουσολίνι συναντήθηκαν στα, από το 1938, γερμανοϊταλικά σύνορα, στη διάβαση Μπρένερ των Άλπεων. Συζήτησαν αναλυτικά για το τι πρέπει να γίνει με την Ελλάδα. Ο Χίτλερ προτιμούσε διπλωματική πίεση και κατάληψη της Κρήτης. Επέμενε σε μια συνολική ρύθμιση που θα περιλάμβανε και τη Γιουγκοσλαβία. Και λησμόνησε να πει στον Μουσολίνι τα σχέδιά του για τη Ρουμανία. Ο Ντούτσε τα έμαθε από το ραδιόφωνο στις 7 Οκτωβρίου: Η Ρουμανία κυριεύτηκε «για να προστατευτούν τα πετρέλαιά της από τους Άγγλους». Εξοργίστηκε.

Ο στρατηγός Βισκόντι Πράσκα ειδοποιήθηκε να βρίσκεται στη Ρώμη στις 14 του μήνα. Εκεί, έμαθε πως θα μετείχε σε σύσκεψη, στο ιδιαίτερο γραφείο του Μουσολίνι, την επομένη, 15 Οκτωβρίου 1940. Βρήκε να τον περιμένουν, εκτός από τον ντούτσε, ο υπουργός Εξωτερικών κόμης Γκαλεάτσο Τσιάνο, ο στρατάρχης Πέτρος Μπαντόλιο και όλοι οι στρατηγοί του επιτελείου. Ανέπτυξε το σχέδιό του «Εμεργκέντσα Γκ.»: Εκατό χιλιάδες άνδρες θα ρίχνονταν στα ελληνοαλβανικά σύνορα ταυτόχρονα με μιαν επίθεση των Βουλγάρων στη Μακεδονία, ενώ η μεραρχία Μπάρι θα έκανε απόβαση στην Κέρκυρα και θα κυρίευε διαδοχικά Κεφαλληνία και Ζάκυνθο. Το σχέδιο εγκρίθηκε, ο Τσιάνο ανάλαβε να στήσει την αφορμή κι ο Μουσολίνι έστειλε γράμμα στον από το 1918 βασιλιά Βόρι Γ' (1894 - 1943) της Βουλγαρίας. Ημέρα Χ ορίστηκε η 26 Οκτωβρίου. Λίγες μέρες αργότερα, αναβλήθηκε για τις

28, επειδή καθυστερούσε η προώθηση στα σύνορα των υπολοίπων ως τους 100.000 άνδρες, που προβλέπονταν.

Η πρώτη απογοήτευση για τον Μουσολίνι ήρθε από τον Βόρι: Πολύ θα ήθελε τη Μακεδονία αλλά φοβόταν μια πιθανή επέμβαση της Τουρκίας, αν έμπαινε στην Ελλάδα. Ο Μουσολίνι αποφάσισε να προχωρήσει χωρίς τη Βουλγαρία. Στις 22 Οκτωβρίου, ο Τσιάνο άρχισε να συντάσσει το τελεσίγραφο. Στις 23, ο Έλληνας πρεσβευτής στη Ρώμη ειδοποίησε την Αθήνα πως οι Ιταλοί σκόπευαν να επιτεθούν ανάμεσα στις 25 και στις 28 του μήνα. Στις 24, ένα στημένο επεισόδιο έγινε στους Αγίους Σαράντα: Η αφορμή που ο Τσιάνο είχε υποσχεθεί. Στις 25, έφτασε στην Αθήνα ο Αντόνιο Πουτσίνι για την πρεμιέρα στο Εθνικό θέατρο της «Μαντάμ Μπατερφλάι» του διάσημου πατέρα του, Τζιάκομο. Στις 26, ο πρεσβευτής της Ιταλίας στην Ελλάδα έδινε δεξίωση στην πρεσβεία «με σκοπό τη σύσφιγξη των ελληνοϊταλικών σχέσεων και την καλλιτεχνική συνεργασία», ενώ, την ίδια ώρα, άνθρωποί του αποκρυπτογραφούσαν το ιταλικό τελεσίγραφο. Στις 27, η μεραρχία Μπάρι επιβιβάστηκε στα οπλιταγωγά που δεν απέπλευσαν, επειδή υπήρχε θαλασσοταραχή. Η απόβαση στην Κέρκυρα αναβλήθηκε για τη 1η Νοεμβρίου οπότε ματαιώθηκε οριστικά καθώς κρίθηκε αναγκαία η μεταφορά της Μπάρι στην Αλβανία. Το σχέδιο του στρατηγού Πράσκα αποδείχτηκε πως δεν περπατούσε.

Είχε μεσολαβήσει η 28η Οκτωβρίου 1940: Στις 3 τη νύχτα, ο Ιταλός πρεσβευτής επέδωσε το τελεσίγραφο. Λίγο αργότερα, οι ιταλικές δυνάμεις ξεκίνησαν την εισβολή. Οι πρώτες κανονιές τους πήγαν στον βρόντο: Έβρεχε κατακλυσμιαία στα σύνορα κι οι σκοποί τις νόμισαν για βροντές κι αστραπές.

1492: Ο Χριστόφορος Κολόμβος ανακαλύπτει την Κούβα και την διεκδικεί στο όνομα της Ισπανίας.

1628: Μετά από πολύμηνη πολιορκία των στρατευμάτων του γαλλικού στέμματος υπό τον Καρδινάλιο Ρισελιέ, οι Ουγενότοι στην Λα Ροσέλ συνθηκολογούν.

1870: Στο Γαλλοπρωσικό πόλεμο, το Στρασβούργο παραδίνεται στους Πρώσους.

1918: Δημιουργείται η ανεξάρτητη δημοκρατία της Τσεχοσλαβακίας. Μετά από 75 χρόνια, την πρωτοχρονιά του 1993, χωρίστηκε σε Τσεχία και Σλοβακία.

1919: Αρχίζει η Ποτοαπαγόρευση, με την απόφαση του Κογκρέσου των ΗΠΑ να μην επιτραπεί στο εξής η πώληση ποτών που περιείχαν πάνω από 0,5% αλκοόλ.

1958: Εκλέγεται πάπας με το όνομα Ιωάννης ΙΓ', ο καρδινάλιος Άντζελο Γκιουζέπε Ρονκάλι, καρδινάλιος Βενετίας.

1962: Η κρίση σχετικά με τους πυραύλους στην Κούβα παίρνει τέλος, όταν ο ηγέτης της Σοβιετικής Ένωσης, Νικήτα Χρουστσόφ, ανακοινώνει ότι οι πύραυλοι αυτοί, μετά την αποσυναρμολόγησή τους, θα επιστρέφονταν στην ΕΣΣΔ. Ο πρόεδρος Τζον Κένεντι απαντά αμέσως ότι οι ΗΠΑ αίρουν τον αποκλεισμό της Κούβας.

1982: Το Σοσιαλιστικό Εργατικό κόμμα της Ισπανίας με τον Φελίπε Γκονζάλες, κερδίζει τις γενικές εκλογές.

1996: Ο λαός της Μάλτας απορρίπτει την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωσης δίνοντας τη νίκη στο Εργατικό κόμμα της χώρας, στις εκλογές. Ο Άλφρεντ Σαντ, ορκίζεται πρωθυπουργός.

2007: Η περονίστρια 50χρονη Χριστίνα Φερνάντες ντε Κρίσνερ, σύζυγος του απερχόμενου προέδρου της Αργεντινής, εκλέγεται νέα πρόεδρος της χώρας και γίνεται η πρώτη γυναίκα που καταλαμβάνει εκεί το αξίωμα αυτό.

Η 28η Οκτωβρίου στον πολιτισμό

28 Οκτωβρίου 1886

Το άγαλμα της Ελευθερίας

Ήταν 28 Οκτωβρίου 1886, όταν το επιβλητικό άγαλμα της Ελευθερίας τοποθετήθηκε στο νησάκι Μπέντλοε, στην είσοδο του λιμανιού της Νέας Υόρκης. Ήταν έργο του γλύπτη Φρειδερίκου Αύγουστου Μπαρθόλντι και δώρο της Γαλλίας στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο δημιουργός είχε γεννηθεί στη γαλλική Αλσατία, στις 2 Απριλίου 1834. Σπούδασε αρχιτέκτονας και μελέτησε ζωγραφική και γλυπτική. Στα 1865, ήταν ένας από εκείνους που συνέλαβαν την ιδέα να δημιουργήσουν ένα μνημείο, αφιερωμένο στην τότε αμερικανογαλλική συμμαχία. Η ιδέα άρχισε να μορφοποιείται το 1868. Στα 1870, σχεδίασε το τεράστιο άγαλμα. Ένας έρανος στην Αμερική και στη Γαλλία εξασφάλισε τα χρήματα για την υλοποίηση του έργου. Τελείωσε το 1886 και τιτλοφορήθηκε «Η ελευθερία που φωτίζει τον κόσμο». Η επίσημη Γαλλία το χάρισε στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Είναι το πιο διάσημο έργο του Μπαρθόλντι αλλά το αριστούργημά του βρίσκεται στην ανατολική Γαλλία: «Το λιοντάρι του Μπέλφορντ» (1880) είναι σμιλεμένο στον κόκκινο ψαμμίτη ενός λόφου, έξω από την πόλη του Μπέλφορντ. Ο γλύπτης πέθανε στις 4 Οκτωβρίου 1904, στο Παρίσι.

1636: Ιδρύεται στο Κέμπριτζ της Μασαχουσέτης το πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ.

1871: «Ο κύριος Λίβινγκστον, υποθέτω». Η καταφατική απάντηση σημαίνει για τον δημοσιογράφο Χένρι Στάνλεϊ ότι η αποστολή του εκπληρώθηκε. Βρήκε τον επί έξι χρόνια «χαμένο» εξερευνητή να μελετά αμέριμνος τη ζωή των ιθαγενών στα δάση του Κονγκό.

1893: Πρεμιέρα (στην Πετρούπολη) της Έκτης Συμφωνίας («Παθητικής») του Τσαϊκόφσκι με διευθυντή τον συνθέτη.

1914: Γεννιέται ο Αμερικανός μικροβιολόγος, Τζόνας Εντουαρτ Σαλκ που το 1953 ανακάλυψε το εμβόλιο κατά της πολιομυελίτιδας.

2007: Σε ηλικία 72 χρόνων, πεθαίνει ο δημοφιλής τραγουδιστής Τζίμης Μακούλης («Ένας φίλος ήρθε απόψε απ' τα παλιά», «Βίρα τις άγκυρες», «Ένα φιλάκι είναι λίγο, πολύ λίγο», «Τσιγγάνα καρδιά» κ.λπ.).